

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R. Temirci

BEL/RO

Telefoonnummer +31 235145040
remziye.temirci@noord-holland.nl

1 | 5

Betreft: stikstof en woningbouw 2024

Verzenddatum

26 MAART 2024

Geachte leden,

Kenmerk

2219728 / 2219735

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp: stikstof in relatie tot de woningbouw en woningprojecten die (mogelijk) hinder ondervinden van stikstof.

Uw kenmerk

Middels deze brief wordt antwoord gegeven op de toezegging aan Statencommissie Landelijk Gebied om PS te informeren over woningbouwprojecten die worden belemmerd door stikstof.

Projecten en stikstof

Het is over het algemeen lastig om een goed beeld te hebben van welke projecten te maken hebben met vertragingen of stil staan vanwege stikstof. Plannen zitten immers in een bepaalde fase van een traject en gemeenten en ontwikkelaars lopen er niet graag mee te koop vanwege de kans op bezwaarprocedures. Een bezwaarprocedure kan een woningbouwproject aanzienlijk vertragen. Of het gaat om vertrouwelijke plannen van gemeenten. Gemeenten hebben nadrukkelijk aan de provincie verzocht om geen informatie over projecten met externen te delen. Er worden daarom, op één project na, geen concrete projecten genoemd. Over het project waar wel over wordt gecommuniceerd, is afstemming met de gemeente geweest.

Uit gesprekken met gemeenten kunnen we concluderen dat een overgroot deel van de woningbouwprojecten doorgang heeft. Gemeenten en ontwikkelaars vinden voor veel woningbouwplannen oplossingen. Intern salderen wordt het meest toegepast, gevolgd door projecten gefaseerd uitvoeren. De grootste problemen zien we langs de duinrand, in de buurt van Natura 2000-gebieden. De afstand van een project tot een Natura 2000-gebied is zeer bepalend.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Op dit moment is de Provincie Noord-Holland bekend met twee projecten die worden belemmerd door stikstof. Eén project bevindt zich in de MRA en het ander project in Noord-Holland Noord. Voor het eerste project worden momenteel stikstofberekeningen uitgevoerd voor de bouwfase en gebruiksfase. In een eerste berekening voor de bouwfase blijkt dat (zonder interne saldering) er te weinig woningen per jaar gebouwd kunnen worden. Met interne saldering is dit iets meer maar nog steeds te weinig om het plan haalbaar te maken. Berekeningen voor de gebruiksfase worden nu ook uitgevoerd.

Het tweede project betreft het project Zandzoom in Heiloo. Over dit project heeft de Raad van State eerder een uitspraak gedaan. Vandaar dat we dit project kunnen noemen. Het bestemmingsplan is in 2021 door de Raad van State vernietigd vanwege de verkeerseffecten en het overtreden van de stikstofnorm ($>0,005$ mol/ha/jr) in de gebruiksfase. Een oplossing is de ontsluiting van de A9. Dit ligt al jaren stil vanwege stikstof en de mogelijke verkeersoverlast. Er wordt nu onderzocht of de stikstof extern gesaldeer kan worden. De bouw van alle woningen loopt hierdoor aanzienlijke vertraging op.

De provincie is met beide projecten in overleg en houdt de voortgang in de gaten. Het project in Heiloo is besproken aan de versnellingstafel en heeft de aandacht van de provincie. Tijdens de (regionale) versnellingstafels worden naast de voortgang ook eventuele knelpunten in de realisatie van de woningbouw gesignaleerd. Het doel hiervan is om oplossingen te vinden voor deze knelpunten.

Actuele ontwikkelingen

Hieronder een opsomming van de belangrijkste ontwikkelingen van de afgelopen jaren op het gebied van stikstof en de woningbouw:

- Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gaf in een Kamerbrief van juli 2021 aan dat voor alle emissiebronnen voor stikstof een vaste **afstandsgrens van 25 km** geldt. Voor woningbouwplannen wordt voor stikstof in de gebruiksfase gerekend met de emissies van het wegverkeer. Door deze wijziging ging de afkapgrens voor wegverkeer van 5 km naar 25 km. Aeries Calculator is hierop in januari 2022 aangepast. Het stikstofregistriesysteem (SSRS) was gedurende acht maanden gesloten en ging pas medio augustus weer in de lucht. Dit zorgde voor veel onzekerheid en vertraging omtrent de vergunningverlening bij initiatiefnemers.
- 2022: de stikstofruimte die was ontstaan uit de **Landelijke snelheidsverlaging** mocht niet meer ingezet worden als bronmaatregel om woningbouwprojecten te realiseren. Minister Christianne van der Wal had dit besloten, omdat de snelheidsverlaging niet aan de juridische voorwaarden voldeed.

Door de snelheidsverlaging vinden er namelijk omrijbewegingen plaats. Dit leidt tot meer stikstofdepositie en dus meer rode hexagonen. De opbrengst van de snelheidsverlaging werd vervolgens uit de stikstofbank (SSRS) verwijderd.

- Het **vervallen van de bouwvrijstelling** op 2 november 2022. De bouwvrijstelling was van kracht op 1 juli 2021 en oorspronkelijk bedoeld om urgente maatschappelijke opgaven mogelijk te maken, zoals woningbouw. Voor projecten zonder onherroepelijke natuurvergunning moest na de uitspraak van de Raad van State op 2 november 2022 nu alsnog een stikstofberekening worden uitgevoerd om vast te stellen hoeveel stikstof bij de bouw vrijkomt. Deze toets is nodig om een natuurvergunning aan te vragen. In de praktijk leidt deze extra handeling tot vertraging en hogere kosten voor het laten uitvoeren van die berekeningen.
- De **Subsidieregeling sanering varkenshouderijen** (Srv), een opkoopregeling voor stoppende varkenshouderijen, heeft bijna geen stikstofruimte in Noord-Holland opgeleverd. Er komt waarschijnlijk iets van ruimte vrij in het gebied Oostelijke Vechtplassen. De stikstofruimte in het SSRS afkomstig van deze maatregel levert vooralsnog wat ruimte op in het oosten van het land.
- **Herprioritering in het SSRS.** In de loop van 2023 heeft LNV besloten dat pas-melders de hoogste prioriteit krijgen in het SSRS. Daarvoor was dat altijd de woningbouw, gevolgd door MIRT-projecten en de pas-melders. De afspraak is nu als volgt; gedurende vier maanden, bij opening van het SSRS, wordt de hoogste prioriteit gegeven aan pas-melders. Er wordt een uitzondering gemaakt voor de meest urgente woningbouwprojecten waar ook ruimte voor gereserveerd kan worden. Na die vier maanden geldt de prioritering voor pas-melders niet meer. Maar elke keer als het SSRS opnieuw wordt gevuld, geldt de prioritering voor pas-melders weer. De release van het SSRS zal naar verwachting binnenkort plaatsvinden. Uit voorlopige berekeningen van BZK blijkt dat er wellicht wat stikstofruimte vrijkomt op het gebied Oostelijke Vechtplassen (zie vorig punt). De gemeente Hilversum is hier door de provincie Noord-Holland reeds over geïnformeerd en heeft inmiddels drie projecten bij BZK aangemeld waar mogelijk stikstofruimte nodig is.

Verder van belang om te weten:

- Het Rijk is verantwoordelijk voor het treffen van landelijke bronmaatregelen om stikstofruimte te creëren. Het vorige kabinet heeft in 2019 besloten met landelijke maatregelen in totaal 7,6 mol/ha/jr aan stikstofruimte te realiseren ten behoeve van het SSRS om woningbouw- en MIRT-projecten te realiseren. Tot nu toe heeft

het Rijk voor 1,2 mol/ha/jr stikstofruimte gezorgd. De verwachting is dat de stikstofbank niet veel gaat opleveren voor Noord-Holland.

- De provincie Noord-Holland heeft in 2021 een stikstofbank voor de woningbouw opgericht. Deze is nooit gevuld en dus leeg. In de praktijk blijkt het zeer lastig om de stikstofbank te vullen. De stikstofbank is een vorm van extern salderen en gezien het feit dat dit vanwege de staat van de natuur onder druk staat, is het juridisch complex om de ruimte vervolgens in te zetten voor woningbouwontwikkeling (additionaliteitsvereiste).
- De afgelopen twee jaar hebben de Omgevingsdiensten in Noord-Holland geen vergunningen verleend voor woningbouwprojecten met behulp van het SSRS. Er is geen ruimte in de landelijke bank, omdat er vanuit het Rijk geen bronmaatregelen zijn getroffen die gunstig zijn voor Noord-Holland.
- Vanuit het Rijk zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor het programma Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) om de verduurzaming van de bouw te versnellen. Vanaf maart 2024 is de subsidieregeling weer van kracht.
- Op het gebied van duurzame mobiliteit lopen we bij de provincie tegen netcongestie aan. Om de stikstofuitstoot in de gebruiksfase te beperken, stimuleert de provincie duurzame mobiliteit in nieuwe en bestaande wijken. Elektrificatie is een zeer belangrijk onderdeel van onze strategie om mobiliteit te verduurzamen. In de elektrificatie is onderscheid te maken in nieuwe aansluitingen of verzwaren van het net zodat het een hogere energievraag aan kan, voor beide zijn er risico's bij mobiliteit. Er zijn bijvoorbeeld afspraken gemaakt om de busconcessies in 2030 volledig zero emissie te maken. We maken ons ernstig zorgen of dit in Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord wel gaat lukken. Door de zwaardere laadinfra bij remises speelt netcongestie hier.
- De Provincie Noord-Holland heeft recent een factsheet laten maken met stikstofreducerende maatregelen en oplossingen die gemeenten en andere belanghebbenden kunnen toepassen bij het realiseren van woningen. Deze is als bijlage toegevoegd.

Tot slot

De provincie Noord-Holland vindt het belangrijk om kennis op dit gebied met de partijen te delen en mee te denken over mogelijke oplossingen. Wij willen een goed actueel beeld hebben van projecten die hinder ondervinden van stikstof. De versnellingstafels zijn bij uitstek geschikt om deze informatie vroegtijdig boven tafel te krijgen zodat wij hierop kunnen acteren en deze informatie gebruiken in onze lobby naar het Rijk.

Het is uiteindelijk aan de initiatiefnemer om het stikstofknelpunt bij een woningbouwproject op te lossen en ontwikkelaars zijn goed op de hoogte welke maatregelen ze kunnen toepassen.

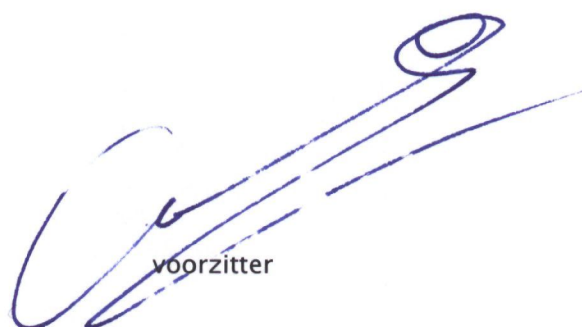
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

M.J.H. van Kuijk

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

1 bijlage(n)

Factsheet stikstofreducerende maatregelen woningbouw